

Omzendbrief
betreffende de verplichtingen inzake identificatie en kantoororganisatie in
toepassing van de norm van het IAB betreffende de toepassing van de Wet
van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel
voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

IAB
Emile Jacmainlaan 135/2
1000 BRUSSEL
Tel: 02/543.74.90
Fax: 02/543.74.91
www.iec-iab.be

1. Inhoudstafel

1.	Inhoudstafel.....	2
2.	Algemene inleiding.....	3
3.	Definities.....	5
4.	Het klantenonderzoek	6
4.1.	Inleiding - Definitie.....	6
4.2.	Uitvoering van het klantenonderzoek	6
4.2.1.	Begrip zakelijke relatie of verrichting	6
4.2.2.	Principe: alvorens een zakelijke relatie aan te gaan	7
4.2.3.	Afwijking: in de loop van de zakelijke relatie	8
4.2.4.	Prestaties binnen een netwerk.....	8
4.2.5.	Identificatie gedurende de zakelijke relatie.....	9
4.3.	Normaal klantenonderzoek bij personen: identificatiegegevens - bewijsstukken.....	9
4.3.1.	De natuurlijke personen	10
4.3.2.	Rechtspersonen en andere juridische constructies	14
4.3.3.	Splitsing van rechten en andere onverdeeldeheden	16
4.4.	Vereenvoudigd klantenonderzoek	16
4.5.	Verscherpt klantenonderzoek.....	17
4.5.1.	Identificatie en identiteitsverificatie op afstand.....	17
4.5.2.	Politiek prominente personen	17
4.6.	Klantenonderzoek met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie of verrichting	18
4.7.	Een beroep doen op een derde zaakaanbrenger.....	19
4.8.	Verplichtingen als de cliënt niet kan worden geïdentificeerd of zijn identiteit niet kan worden geverifieerd	21
4.9.	Verplichtingen in geval van twijfel over de waarheidsgetrouwheid of juistheid van de identificatiegegevens van een bestaande cliënt	22
4.10.	Gegevensbewaring	23
5.	Begrip “risicogeoriënteerde aanpak”	24
5.1.	Algemene principes	24
5.2.	Voorbeelden van risicofactoren van witwassen van geld en financiering van terrorisme	25
5.2.1.	Risico verbonden aan het land/geografisch risico.....	25
5.2.2.	Risico verbonden aan de cliënt	26
5.2.3.	Risico's verbonden aan de dienstverlening.....	27
5.2.4.	Risicoverhogende of risicoverlagende omstandigheden.....	28
5.3.	Enkele nuttige websites inzake de strijd tegen witwassen.....	28
6.	Kantoororganisatie.....	29
6.1.	Cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid.....	29
6.2.	Procedures inzake klantenonderzoek met betrekking tot cliënten en uiteindelijke begunstigden en verrichtingen en zakelijke relaties	30
6.3.	Aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet	31
6.4.	Procedures inzake de bewaring van documenten	34
6.5.	Procedures inzake de opleiding en sensibilisering van het personeel	35
7.	Schema's	36
7.1.	Schema identificatie natuurlijke persoon = cliënt / lasthebber.....	36
7.2.	Schema identificatie van het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie	37
7.3.	Schema identificatie rechtspersoon / juridische structuur	38
7.4.	Schema identificatie uiteindelijke begunstigden	40

2. Algemene inleiding

Artikel 38 van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme vereist dat het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB) bij **reglement** de toepassingsmodaliteiten vastlegt van de verplichtingen die in hoofdstuk II van voormelde wet van 11 januari 1993 bepaald zijn. De Raad van het IAB heeft op 10 januari 2011 en op 7 februari 2011 het Reglement inzake de toepassing van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme goedgekeurd. Dit reglement, **dat de juridische waarde heeft van een norm**, kan online worden geraadpleegd op onze website en in nummer 3/2011 van Accountancy & Tax.

De hierna volgende richtlijnen beogen de toepassing van de onderdelen van deze norm die betrekking hebben op het door de beroepsbeoefenaar uitgevoerde klantenonderzoek ten aanzien van de cliënten en de uiteindelijke begunstigden, van de zakelijke relaties en verrichtingen, alsook op de interne organisatie van de kantoren van de accountants en de belastingconsulenten.

In geval van eventuele tegenstrijdigheid heeft de wet voorrang op het reglement – *in casu* de norm - en de norm heeft voorrang op onderhavige richtlijnen.

Als bijlage vindt u tevens een aantal praktische instrumenten zoals beslissingsbomen en schematische overzichten van procedures.

Deze omzendbrief zal daarenboven binnenkort worden gevolgd door aanvullende documenten die de andere aspecten van de wet en de norm behandelen, meer bepaald de voortdurende waakzaamheid met betrekking tot de zakelijke relatie, het nauwlettend onderzoek van de uitgevoerde verrichtingen en de informatiemededeling aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI), krachtens art. 26 en volgende van de Wet van 11 januari 1993.

Naast de documenten die als bijlage bij deze richtlijnen worden gevoegd, zal het IAB nog een aantal praktische instrumenten ter beschikking stellen van de beroepsbeoefenaars. Teneinde een optimale toegankelijkheid van de voorgestelde informatie en praktische instrumenten te bewerkstelligen, zal het geheel van deze instrumenten beschikbaar zijn in het kader van een nieuwe website, speciaal gewijd aan de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Meer bepaald zal deze website de beslissingsbomen, identificatieformulieren, procedures, alsook vragenlijsten inzake de toepassing van de procedures voorstellen. Deze nieuwe website is momenteel in constructie en zal begin 2012 beschikbaar zijn.

De aandacht wordt gevestigd op het feit dat de antiwitwaswet in artikel 39 vereist dat het IAB doeltreffende mechanismen instelt ter controle van de naleving, door zijn leden, van de verplichtingen die hun in de artikelen 7 tot 20 en 23 tot 30 en 33 van de wet, alsook deze die door koninklijke besluiten, reglementen of andere uitvoeringsmaatregelen van deze bepalingen worden opgelegd.

In de praktijk zal deze controle worden verricht in het kader van de kwaliteitstoetsing die door de Raad zal worden goedgekeurd en toegelicht in de sectie "Controle door het IAB op de antiwitwaswet" op de nieuwe website gewijd aan de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

3. Definities

In deze omzendbrief wordt het volgende verstaan onder:

1° **"de wet"**/algemeen ook geciteerd als de **"AWW"**: de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;

2° **"het antiwitwasreglement"**: het reglement - dat de juridische waarde heeft van een norm – van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten van 7 februari 2011 inzake de toepassing van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;

3° **"beroepsbeoefenaar"**: natuurlijke personen, rechtspersonen of een andere entiteit, die ressorteren onder de categorieën opgesomd in de artikelen 3, 3° en 4°, van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme; voor de accountants en de belastingconsulenten gaat het meer bepaald om de externe accountants en de externe belastingconsulenten.

4° **"zakelijke relatie"**: de zakelijke relatie die een beroepsbeoefenaar aangaat met een cliënt zodat deze een gewone cliënt wordt;

5° **"atypische verrichting"**: een verrichting die uit haar aard, door de omstandigheden die haar omringen, door de hoedanigheid van de betrokken personen, door haar ongebruikelijk karakter tegenover de activiteiten van de cliënt, of omdat zij niet lijkt te stroken met de kennis die de beroepsbeoefenaar heeft van zijn cliënt, diens beroepsactiviteiten en diens risicoprofiel en, zo nodig, van de herkomst van het geld, bijzonder vatbaar is voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme;

6° **"lasthebber"**: de persoon die de cliënt vertegenwoordigt in het kader van de zakelijke relatie, dit wil zeggen de persoon of personen die de opdrachtbrief ondertekenen of, als er geen opdrachtbrief is, de voorzitter van het bestuursorgaan of, bij gebrek daaraan, alle leden van het bestuursorgaan;

7° **"verantwoordelijke voor de toepassing van de wet"**: de verantwoordelijke die, in uitvoering van de wet, binnen een kantoor en andere structuren waarvan de omvang dit rechtvaardigt, werd aangeduid om erop toe te zien dat de door de wet aan de beroepsbeoefenaars opgelegde verplichtingen worden nageleefd.

8° **"witwassen"**: witwassen van geld en financiering van het terrorisme zoals omschreven in artikel 5 van de Wet van 11 januari 1993

Voor de andere definities wordt verwezen naar artikel 1 van het reglement, dat de juridische waarde heeft van een norm.

4. Het klantenonderzoek

4.1. Inleiding - Definitie

Het klantenonderzoek, dat in huidige nota wordt behandeld, omvat **twee luiken**:

- ✓ enerzijds de **identificatie**, zijnde de kennisname van de identificatiegegevens van de cliënt, zijn lasthebber en zijn uiteindelijke begunstigde(n).

De identificatie is een resultaatsverbintenis, d.w.z. dat deze steeds moet worden uitgevoerd en dit ongeacht het niveau van het risico op witwassen. Het begrip "risicogevoeligheid" en de maatregelen die hierop betrekking hebben, worden behandeld in het deel 5 dat aan de risicoanalyse gewijd is. Deze identificatie heeft betrekking op de cliënt zelf, zijn lasthebber(s), zijn uiteindelijke begunstigde(n), alsook op het voorwerp en/of de aard van de zakelijke relatie of verrichting.

- ✓ en, anderzijds, **de verificatie**, zijnde het verifiëren van de identificatiegegevens aan de hand van een betrouwbare bron waarvan een kopie wordt gemaakt op papier of op een elektronische informatiedrager, waardoor deze identificatiegegevens kunnen worden bevestigd of ontkracht.

De verificatie van de identiteit aan de hand van een bewijsstuk is een **resultaatsverbintenis**, als deze betrekking heeft op de **cliënt** en zijn **lasthebber(s)**.

Indien deze betrekking heeft op de **uiteindelijke begunstigde(n)** is het een **middelenverbintenis**. In dit geval dient de beroepsbeoefenaar inspanningen te verrichten die evenredig zijn aan de risicogevoeligheid van de cliënt, zijn lasthebber, zijn uiteindelijke begunstigde(n), van de zakelijke relatie of verrichting.

Deze handelingen worden vervolgens aangevuld met de verplichting een onderzoek uit te voeren naar het voorwerp en de aard van de activiteit van de cliënt.

Tijdens de volledige duur van de zakelijke relatie dient de beroepsbeoefenaar een voortdurende waakzaamheid (artikel 14 § 1 van de Wet) aan de dag te leggen ten aanzien van de zakelijke relatie en de verrichtingen. Dit onderwerp zal in een volgende omzendbrief ten gronde worden behandeld.

4.2. Uitvoering van het klantenonderzoek

4.2.1. Begrip zakelijke relatie of verrichting

De klantenonderzoekvereisten moeten worden nagekomen als de tussenkomst van de beroepsbeoefenaar plaatsvindt in het kader van een zakelijke relatie in de zin van een voortdurende en geregelde relatie met de cliënt¹, of als het gaat om

¹ Zal ook worden beschouwd als een zakelijke relatie: de cliënt die occasioneel, doch door de opeenvolging van contracten herhaaldelijk een beroep doet op de beroepsbeoefenaar.

een occasionele cliënt, dit wil zeggen als een beroepsbeoefenaar wordt ingeschakeld in het kader van een occasionele verrichting.

Wat deze occasionele verrichtingen betreft, dient het klantenonderzoek slechts te worden uitgevoerd voor zover het gaat om een verrichting waarvan het bedrag 10 000 euro of meer is, ongeacht de vraag of deze wordt uitgevoerd in één of meerdere fasen. Opgemerkt wordt dat deze vrijstelling niet van toepassing is in geval van vermoeden van witwassen. In dit geval komt de beroepsbeoefenaar de klantenonderzoeksvereisten na overeenkomstig de laatste paragraaf van punt 4.2.5.

4.2.2. Principe: alvorens een zakelijke relatie aan te gaan

Overeenkomstig de regelgeving dient het klantenonderzoek te worden uitgevoerd **ALVORENS** de zakelijke relatie wordt aangegaan.

Hieruit vloeit logischerwijze voort dat de beroepsbeoefenaar het klantenonderzoek uiterlijk heeft uitgevoerd op het moment van ondertekening van de opdrachtbrief die de opdracht vastlegt. Gebeurt dit niet, dan waakt de beroepsbeoefenaar erover dat de uit de opdrachtbrief voortvloeiende verbintenis uitdrukkelijk wordt onderworpen aan de opschortende voorwaarde dat de informatie die voor de uitvoering van het klantenonderzoek noodzakelijk is, wordt verkregen.

Het is nuttig de aandacht te vestigen op het feit dat het klantenonderzoek met betrekking tot de lasthebbers geen verplichte voorwaarde is om een zakelijke relatie met een cliënt te kunnen aangaan: de beroepsbeoefenaar moet een klantenonderzoek verrichten bij de lasthebber uiterlijk op het moment dat deze van plan is om daadwerkelijk de eerste daad in naam en voor rekening van de cliënt te stellen (d.w.z. op het moment dat hij de opdrachtbrief ondertekent).

Is er geen opdrachtbrief, dan wordt het klantenonderzoek uiterlijk uitgevoerd ten laatste op het moment dat de uitvoering van de opdracht voor de cliënt wordt gestart of, indien eerder, op het moment van het uitreiken van de eerste factuur met betrekking tot deze opdracht.

In het kader van een wettelijke opdracht van accountants zoals bedoeld in het Wetboek van Vennootschappen wordt het klantenonderzoek uitgevoerd voorafgaand aan de aanstelling van de accountant, en in elk geval, uiterlijk vóór de accountant de opdracht aanvaardt door de ondertekening van de opdrachtbrief ter zake.

Dit klantenonderzoek kan op nuttige wijze worden uitgevoerd in het kader van de uitvoering, door de beroepsbeoefenaar, van zijn acceptatie- en klantenopvolgingsprocedures.

Bovendien wordt aanbevolen dat de beroepsbeoefenaar, voorafgaand aan het indienen van een offerte met het oog op het verkrijgen van een opdracht, een aantal onderzoeken verricht aan de hand van openbaar beschikbare bronnen die hem aldus in staat stellen een eerste risicoprofiel van zijn potentiële cliënt op te stellen. Deze openbare bronnen omvatten meer bepaald de website van de cliënt zelf, het Belgisch Staatsblad, de Kruispuntbank, de Nationale Bank van België, Companyweb (op het extranet van het IAB), de FSMA (meer bepaald wat de

informatie over administratieve sancties betreft) en alle andere analyse- en zoekprogramma's² ('search engines') die ter beschikking worden gesteld door onafhankelijke of officiële bronnen of door een lokale administratieve overheid.

4.2.3. Afwijking: in de loop van de zakelijke relatie

Voor zover de cliënt een laag witwasrisico inhoudt en onder een aantal welbepaalde voorwaarden³, is een relatieve soepelheid evenwel toegestaan voor de vereiste om het klantenonderzoek uit te voeren alvorens een zakelijke relatie aan te gaan.

Hiervoor is het noodzakelijk dat de beroepsbeoefenaar voorafgaandelijk t.a.v. de potentiële cliënt een aantal stappen heeft ondernomen zoals voorzien in zijn acceptatie- en klantenopvolgingsprocedures en/of externe bronnen heeft geraadpleegd (zie onder 4.2.2.) teneinde zich te vergewissen van het witwasrisico van deze potentiële cliënt.

Het is aanbevolen om het klantenonderzoek te verrichten vóór de aanvang van de werkzaamheden. Dit klantenonderzoek dient in ieder geval zo snel mogelijk te worden afgerond.

In dergelijke gevallen legt de beroepsbeoefenaar een verhoogde waakzaamheid aan de dag en dit tot het moment dat de identiteit van alle betrokken personen werd geverifieerd.

4.2.4. Prestaties binnen een netwerk

Het is mogelijk dat op de beroepsbeoefenaar een beroep wordt gedaan door de leden van zijn netwerk met het oog op het uitvoeren van bepaalde prestaties (zoals opdrachten die betrekking hebben op technische adviezen) zonder dat de beroepsbeoefenaar door het lid van het netwerk wordt ingelicht over de identiteit van de uiteindelijke begunstigde(n) van deze prestaties. In dit geval dient de uiteindelijke begunstigde(n) niet te worden geïdentificeerd als aan de volgende voorwaarden voldaan is:

- er is geen enkele contractuele relatie noch enig contact tussen de beroepsbeoefenaar en de uiteindelijke begunstigde;
- het resultaat van de prestaties (verslagen, adviezen, enz.) wordt uitsluitend aan het lid van het netwerk meegedeeld;
- de beroepsbeoefenaar factureert de prestaties aan het lid van zijn netwerk.

² Citeren we ten titel van voorbeeld Belfirst, Dun & Bradstreet, Graydon, Infobase, Vadis...

³ Deze voorwaarden zijn beschreven in artikel 3 van het Reglement. Het betreft meer bepaald de volgende voorwaarden: 1) de zakelijke relatie houdt een laag risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering in, gelet op de aard van de relatie en de hoedanigheid van de betrokken personen; 2) de identiteit van de betrokken personen wordt, conform de artikelen 7 en 8 van de wet en de bepalingen van dit reglement, zo snel mogelijk na het eerste contact met de cliënt geverifieerd; 3) de activiteiten die in verband met de cliënt worden verricht, maken het voorwerp uit van een verhoogde waakzaamheid tot op het moment waarop de identiteit van alle betrokken personen is geverifieerd, waarbij voor elke vastgestelde anomalie, inclusief de onmogelijkheid om de identiteit van de bij de zakelijke relatie betrokken personen zo snel mogelijk te verifiëren, een schriftelijk intern verslag wordt opgesteld als bedoeld in artikel 14, § 2, van de wet.

4.2.5. Identificatie gedurende de zakelijke relatie

De regelgeving bepaalt tevens dat de uitvoering van het klantenonderzoek noodzakelijk blijft in de loop van de zakelijke relatie.

De beroepsbeoefenaar wordt aanbevolen om, tijdens voortzetting van de relatie met de cliënt, na te gaan of de informatie waarover hij beschikt, nog steeds actueel is:

Het is niet ongebruikelijk dat de cliënt zich in de loop van de zakelijke relatie tot de beroepsbeoefenaar wendt voor een bijkomende opdracht. In dit kader dient niet systematisch een nieuw klantenonderzoek te worden verricht zolang de informatie die verband houdt met de cliënt, zijn lasthebber en zijn uiteindelijke begunstigde nog steeds actueel is. De beroepsbeoefenaar wordt evenwel aanbevolen om zich er bij de cliënt van te vergewissen dat de informatie waarover hij beschikt, nog steeds actueel is en dat de risicogevoeligheid ongewijzigd blijft. Daarenboven is het nuttig dat de beroepsbeoefenaar nagaat welke bedoelingen van de cliënt aan de oorsprong liggen van deze nieuwe opdracht.

In een aantal gevallen is een vereenvoudigd klantenonderzoek mogelijk: occasionele verrichting voor een bedrag van minder dan 10 000 euro of de gevallen van vrijstelling beschreven in punt 4.4 hierna, zodat de zakelijke relatie mag worden aangegaan zonder identificatie/verificatie.

Als er daarna vermoedens van witwassen rijzen of wanneer de cliënt niet meer in aanmerking komt voor vereenvoudigd klantenonderzoek, dient de beroepsbeoefenaar zo snel mogelijk de betrokken cliënt, zijn lasthebber(s) en uiteindelijke begunstigde(n) alsnog te identificeren en hun identiteit te verifiëren. In geval van twijfel over de identificatiegegevens of als geen klantenonderzoek kan worden verricht, mag de beroepsbeoefenaar de zakelijke relatie niet in stand houden⁴.

Wanneer de identificatie of verificatie niet mogelijk is (zie ook 4.8) kan geen zakelijke relatie worden aangeknoopt of in stand worden gehouden.

4.3. Normaal klantenonderzoek bij personen: identificatiegegevens - bewijsstukken

Het klantenonderzoek hangt af van de risicogevoeligheid van de cliënt en zijn lasthebber en uiteindelijke begunstigde(n), alsook van de zakelijke relatie of de uit te voeren verrichting.

In bepaalde omstandigheden kan de beroepsbeoefenaar een vereenvoudigd klantenonderzoek toepassen (zie 4.4 hierna). In andere gevallen zal de beroepsbeoefenaar de waakzaamheid moeten verhogen (zie 4.5 hierna).

De elementen waarvoor het klantenonderzoek dient te worden verricht, hangen af van de cliëntcategorie (rechtspersoon, natuurlijke persoon, juridische constructie), de activiteitensector waarin deze cliënt werkzaam is, de

⁴ Zie verder 4.8 en 4.9

geografische ligging van zijn activiteit(en) (risicolanden of 'coöperatieve' landen), of nog van de aard van de verrichting of zakelijke relatie.

4.3.1. De natuurlijke personen

De natuurlijke personen waarvoor een klantenonderzoek dient te worden uitgevoerd, kunnen zijn:

- a) de cliënt;
- b) de lasthebber die optreedt in naam en voor rekening van een andere natuurlijke persoon, rechtspersoon of juridische constructie. In het geval van een rechtspersoon of juridische constructie kan deze lasthebber:
 - in verband staan met de rechtspersoon of juridische constructie (als bestuurder, financieel directeur, algemeen directeur, zaakvoerder, enz.);
 - ook een derde zijn die extern is aan deze rechtspersoon of juridische constructie (advocaat, curator, vereffenaar, enz.);
- c) de uiteindelijke begunstigden, zijnde:
 - enerzijds de natuurlijke personen die de uiteindelijke begunstigden zijn van hetzij een vennootschap, hetzij een rechtspersoon, andere dan een vennootschap (stichting, vzw, trust of fiducie), hetzij een juridische constructie.

Geval 1: als de cliënt een handelsvennootschap is, gaat het om de natuurlijke persoon die uiteindelijk meer dan 25 % van de aandelen, van de stemrechten of van het vermogen van de vennootschap rechtstreeks of onrechtstreeks bezit of om elke persoon die de controle over het bestuur van de vennootschap heeft. Met andere woorden, deze definitie beoogt de belangrijke aandeelhouders of vennoten in wier belang de vennootschap wordt beheerd, alsook de personen die een feitelijke controle over de vennootschap uitoefenen door het waarnemen van een mandaat in het bestuursorgaan en die om die reden een invloed op het beheer uitoefenen.

Geval 2: als de cliënt hetzij een rechtspersoon is maar geen vennootschap, hetzij een juridische constructie, dan is de uiteindelijke begunstigde elke natuurlijke persoon die 25 % of meer van het vermogen van de cliënt bezit of de controle hierover heeft, meer bepaald door het waarnemen van een mandaat binnen het bestuursorgaan doch die niet die bevoegd zijn om de cliënt bij de beroepsbeoefenaar te vertegenwoordigen;

- anderzijds de natuurlijke persoon ten voordele van wie een verrichting wordt gedaan of een zakelijke relatie wordt aangegaan⁵, met andere woorden, de natuurlijke persoon die *"het grootste voordeel haalt uit de verrichting of zakelijke relatie, en die bovendien de initiatiefnemer is van de verrichting of zakelijke relatie. Dit impliceert dat de uiteindelijke begunstigde in staat is om aan de persoon via wie hij handelt, (eventueel gedeeltelijke) instructies te geven voor het doen van de verrichting of het*

⁵ In dit geval kan de cliënt zowel een natuurlijke persoon als een rechtspersoon of een andere juridische constructie zijn.

aangaan van de zakelijke relatie, of minstens alle of een deel van de voorwaarden ervan te bepalen⁶.

Wat het klantenonderzoek betreft, dient een onderscheid te worden gemaakt tussen een natuurlijke persoon die optreedt als hetzij cliënt of lasthebber, hetzij uiteindelijke begunstigde is.

4.3.1.1. Natuurlijke persoon die cliënt of lasthebber is

Als de te identificeren persoon een cliënt of lasthebber is, heeft het klantenonderzoek verplicht betrekking op zijn **naam en voornaam**, alsook op zijn **geboortedatum en geboorteplaats** en, in de mate van het mogelijke, ook op zijn adres. (zie schema onder 7.1)

Wat het **adres** betreft, gaat het om een middelenverbintenis: de informatie over het adres dient immers slechts te worden ingewonnen in de mate van het mogelijke. Concreet houdt dit minder strengere vereisten in op het vlak van de identiteitsverificatie: het adres dient derhalve niet te worden geverifieerd aan de hand van een bewijsstuk. Een eenvoudige melding van de cliënt kan voldoen als de bewijsstukken deze informatie niet vermelden, voor zover de cliënt, zakelijke relatie of verrichting geen risico op witwassen inhoudt.

Als echter blijkt dat de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een specifiek risico op witwassen inhoudt, is het nuttig dat de beroepsbeoefenaar bijkomende maatregelen treft om de adresgegevens waarover hij beschikt, te kunnen staven. Als de cliënt op afstand wordt geïdentificeerd, wat een verhoogd witwasrisico kan inhouden, zou bijvoorbeeld een brief of opdrachtbrief kunnen worden verstuurd naar het door de cliënt opgegeven adres, waarin wordt aangegeven dat de cliënt het aan die brief gehechte ontvangstbewijs of een ondertekend afschrift van de opdrachtbrief dient terug te sturen.

Wat de identiteitsverificatie aan de hand van bewijsstukken betreft, dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de face-to-face-verificatie en de verificatie op afstand die verscherpte klantenonderzoeksmatregelen vereist.

De **face-to-face-identificatie** wordt geverifieerd aan de hand van de volgende geldige officiële documenten:

- a) Belgische natuurlijke persoon: identiteitskaart; een geldig paspoort kan worden beschouwd als een aan de identiteitskaart gelijkwaardig document;
- b) in België gevestigde natuurlijke persoon met buitenlandse nationaliteit: een document dat hem door de Belgische overheden wordt uitgereikt conform zijn statuut op het Belgisch grondgebied (verblijfsvergunning, bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister);
- c) buitenlandse natuurlijke persoon met woonplaats in het buitenland: elk officieel identiteitsdocument zoals de identiteitskaart, het paspoort, het rijbewijs, de belastingaangifte (VS), sociale zekerheidskaart, enz.

⁶ Wetsontwerp tot wijziging van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, en het Wetboek van vennootschappen, Parl. St. Kamer 2008-2009, nr. 52-1988/001, p. 34

Als de cliënt niet fysiek aanwezig is, dit wil zeggen in het licht van de **identiteitsverificatie op afstand**, dient de beroepsbeoefenaar passende maatregelen te treffen. De verificatie kan gebeuren:

- a) hetzij aan de hand van een latere face-to-face-identificatie zonder evenwel de in punten 4.2.2 en 4.2.5 van deze omzendbrief bepaalde termijnen te overschrijden;
- b) hetzij aan de hand van een (Belgische of buitenlandse) elektronische identiteitskaart;
- c) hetzij aan de hand van een gekwalificeerd certificaat⁷

Het is belangrijk dat de beroepsbeoefenaar zich de vraag stelt of de cliënt niet zijn toevlucht tot deze procedure van identificatie op afstand neemt teneinde zijn echte identiteit te verhullen. Dit risico zou nog groter kunnen blijken als de aangegane relatie eenmalig van opzet is. In dit geval helpt de identiteitsverificatie aan de hand van de elektronische identiteitskaart of een certificaat om het risico op een fout te verkleinen.

In alle gevallen, ongeacht de vraag of het gaat om de verificatie van de face-to-face-identificatie of de identificatie op afstand, kan de verificatie geldig worden gedaan aan de hand van een kopie van elk bewijsstuk dat voortvloeit uit bijkomend onderzoek, onder andere via analyse- en zoekprogramma's ('search engines') die ter beschikking worden gesteld door onafhankelijke of officiële bronnen, of aan de hand van statuten, publicaties en lijsten van internationale mandaten, voor zover:

- a) de cliënt een laag risico op witwassen inhoudt;
- b) die identificatie wordt gedaan met het oog op het aangaan van de zakelijke relatie;
- c) het bewijsstuk pertinent en geloofwaardig is.

De keuze van het document ter staving en verificatie van de identificatiegegevens is afhankelijk van de risicogevoeligheid van de cliënt: aldus is het gebruik van elk ander hierboven vermeld bewijsstuk slechts geldig voor zover de identificatie erop gericht is een zakelijke relatie aan te gaan en de beroepsbeoefenaar van mening is dat noch de cliënt noch de zakelijke relatie specifieke risico's op witwassen inhoudt, rekening houdend met de risicocategorieën die zijn vastgesteld via zijn acceptatiebeleid inzake cliënten en opdrachten.

Bovendien kan de beroepsbeoefenaar een aantal bijkomende specifieke maatregelen treffen om de identificatiegegevens van de cliënt te staven en de kennis die hij van zijn cliënt heeft, te verbeteren.

Deze maatregelen kunnen onder meer het volgende inhouden:

- a) dat wordt geëist dat de cliënt een of meer bijkomende documenten, zoals een belastingaangifte, paspoort, rijbewijs, socialezekerheidskaart, geboortebewijs, enz., voorlegt;

⁷ Zoals gedefinieerd in artikel 6, § 2 van het reglement. Bv.: certificaten klasse III zoals Verisign, Certipost, Globalsign, Isabel...

- b) dat de beschikbare informatie wordt getoetst aan de informatie die kan worden ingewonnen via betrouwbare bronnen zoals onafhankelijke externe bronnen of analyse- en zoekprogramma's ('search engines');
- c) dat een procedure wordt ingevoerd waarbij de cliënt in een later stadium 'face to face' wordt geïdentificeerd;
- d) dat, indien van toepassing, ervoor wordt gezorgd dat geregeld post op naam wordt verstuurd en dat wordt gezorgd voor een follow-up van de terugkerende post.

4.3.1.2. Natuurlijke persoon die de uiteindelijke begunstigde is

Wat het klantenonderzoek met betrekking tot de uiteindelijke begunstigde(n) betreft, zal de beroepsbeoefenaar in eerste instantie de geloofwaardigheid van de door zijn cliënt meegedeelde informatie onderzoeken. (zie schema 7.4)

Er dient immers te worden aangestipt dat het klantenonderzoek betreffende de uiteindelijke begunstigden gedeeltelijk tot de verantwoordelijkheid van de cliënt behoort: de wetgeving⁸ legt de cliënten-rechtspersonen op om de vereiste informatie over hun uiteindelijke begunstigde(n) mee te delen aan de beroepsbeoefenaar. Deze mededeling kan gebaseerd zijn op documenten zoals de oprichtingsakte van de rechtspersoon, het aandeelhouders- of vennotenregister, de lijst van de aanwezigheden op algemene vergaderingen en, voor de naamloze vennootschappen, meldingen die ontvangen zijn in uitvoering van artikel 515*bis* van het Wetboek van Vennootschappen.

De beroepsbeoefenaar dient de pertinentie en de geloofwaardigheid van deze informatie te verifiëren, meer bepaald aan de hand van betrouwbare externe bronnen zoals de publicaties in het Belgisch Staatsblad, Kbis (handelsregister-Frankrijk), buitenlandse Kamers van Koophandel, Mémorial Luxembourgeois (Luxemburg), bepaalde op het internet beschikbare analyse- en zoekprogramma's ('search engines'), enz.

Wat de uiteindelijke begunstigden van rechtspersonen betreft, wordt aanbevolen dat de beroepsbeoefenaar een duidelijk beeld verkrijgt van de structuur van de rechtspersoon, van de beheersprocessen, alsook van de wijze waarop de eigendom op de rechtspersoon wordt uitgeoefend.

Enkel natuurlijke personen kunnen als uiteindelijke begunstigden worden beschouwd. Als een cliënt een zakelijke relatie wil aangaan of een occasionele verrichting wil uitvoeren in eigen naam maar voor rekening of ten voordele van een vennootschap, een andere rechtspersoon of een juridische constructie, dienen de natuurlijke personen die de uiteindelijke eigenaars zijn van die vennootschap, rechtspersoon of juridische constructie dan wel de uiteindelijke controle hebben over die vennootschap, rechtspersoon of juridische constructie, als uiteindelijke begunstigden van de cliënt te worden geïdentificeerd.

Het klantenonderzoek met betrekking tot de uiteindelijke begunstigde(n) gaat gepaard met een grotere soepelheid dan voor de cliënten of hun lasthebbers: aangezien er geen rechtstreekse relatie bestaat met de uiteindelijke begunstigde(n), is de identificatie van de geboorteplaats en -datum en van het

⁸ Zie artikel 8, § 3 van de Wet van 11 januari 1993

adres enkel in de mate van het mogelijke vereist, wat impliceert dat het om een middelenverbintenis gaat. De identificatie van de naam en de voornaam blijft echter een resultaatsverbintenis. Met betrekking tot de identiteitsverificatie dient de beroepsbeoefenaar ook passende maatregelen te treffen die zijn afgestemd op het risico dat de cliënt inhoudt op het vlak van witwassen (middelenverbintenis).

Er dient te worden opgemerkt dat het niet ongebruikelijk is dat een persoon die op grond van zijn mandaat binnen de vennootschap als uiteindelijke begunstigde wordt beschouwd, ook optreedt als lasthebber omdat hij de rechtspersoon vertegenwoordigt in zijn relatie met de beroepsbeoefenaar; deze persoon dient te worden geïdentificeerd en het voorwerp uit te maken van verificatiemaatregelen in de hoedanigheid van lasthebber.

Voor rechtspersonen met uitzondering van vennootschappen en voor andere juridische constructies (verenigingen zonder winstoogmerk, EESV's, trusts, fiducieën, stichtingen, enz.) waarvoor het niet mogelijk is een of meer personen te identificeren als uiteindelijke begunstigde(n), volstaat het *in abstracto* de groep personen aan te wijzen in wier belang deze rechtspersoon of juridische constructie werd opgericht of werkzaam is zonder verplichte identificatie van de personen die van deze groep deel uitmaken. Dit is meer bepaald het geval voor Belgische of internationale beroepsverenigingen die een aantal activiteitensectoren groeperen.

4.3.1.3. Overgangperiode

- Cliënten **natuurlijke personen**: Er is een overgangperiode die loopt tot 5 februari 2015, voor de bijwerking van de identificatiegegevens inzake de geboortedatum en -plaats van natuurlijke personen die op 5 februari 2010 (= datum van inwerkingtreding van de Wet van 18 januari 2010) cliënt waren.
- Uiteindelijke begunstigden: de overgangperiode voor de bijwerking van identificatiegegevens inzake de voornaam en naam van de **uiteindelijke begunstigden** van die bestaande cliënten eindigt op 5 februari 2012. Voor de geboortedatum en -plaats blijft het evenwel 5 februari 2015.

4.3.2. Rechtspersonen en andere juridische constructies⁹

Het klantenonderzoek heeft betrekking op:

- a) de maatschappelijke naam;
- b) de maatschappelijke zetel;
- c) de lijst van bestuurders;
- d) de kennisname van de bepalingen inzake de bevoegdheid om de rechtspersoon te verbinden;
- e) de lasthebber die de cliënt vertegenwoordigt in zijn zakelijke relatie met de beroepsbeoefenaar (identificatie van de lasthebber en van zijn bevoegdheid om de vennootschap te verbinden);
- f) de uiteindelijke begunstigde(n).

De identificatiegegevens dienen te worden geverifieerd aan de hand van documenten die bewijskracht hebben in het recht dat van toepassing is op de rechtspersoon of op de juridische constructie, die werden verkregen hetzij via de

⁹ Handelsvennootschappen of vennootschappen met handelsvorm, bijkantoren, vzw's, EESV's, consortiums, OFP's, trusts, stichtingen, enz.

cliënt, hetzij via officiële bronnen of informatiebronnen die door de beroepsbeoefenaar betrouwbaar worden geacht. (zie schema 7.3)

Rekening houdend met de risicogevoeligheid van de cliënt wordt de beroepsbeoefenaar ook aanbevolen om bepaalde identificatiegegevens te verifiëren aan de hand van externe onafhankelijke bronnen of analyse- en zoekprogramma's ('search engines').

De identificatieverificatie zal worden gedaan aan de hand van de volgende documenten:

- a) als de cliënt een rechtspersoon naar **Belgisch recht** of een juridische constructie onderworpen aan het Belgisch recht is, dan dient zijn identiteit aan de hand van de volgende bewijsstukken¹⁰ te worden geverifieerd:
- de gecoördineerde statuten of de geactualiseerde statuten die ter griffie van de rechtbank van koophandel zijn neergelegd of in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd;
 - de lijst van de bestuurders en de bekendmaking van hun benoeming in het Belgisch Staatsblad, of enig ander bewijsstuk aan de hand waarvan hun hoedanigheid van bestuurder kan worden bewezen, zoals elke publicatie in het Belgisch Staatsblad waarin die personen als bestuurders worden vermeld, de bij de Nationale Bank van België neergelegde jaarrekening of nog het jaarverslag;
 - de recentste publicatie van de vertegenwoordigingsbevoegdheden van de rechtspersoon in het Belgisch Staatsblad; of
 - enig ander document dat afkomstig is van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of analyse- en zoekprogramma's ('search engines') als de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een laag risico op witwassen inhoudt.

Er dient te worden opgemerkt dat de bestuurder die de rechtspersoon vertegenwoordigt in zijn relatie met de beroepsbeoefenaar, een lasthebber is en als dusdanig moet worden geïdentificeerd (volgens de procedure omschreven in 4.3.1.1.).

De beroepsbeoefenaar zal erover waken dat de persoon die de opdrachtbrief ondertekent, de bevoegdheid heeft om de cliënt te verbinden en dit op basis van hetzij de publicatie van de bevoegdheden die hij heeft, hetzij een mandaat.

Als de lasthebber of bestuurder die de rechtspersoon of de juridische constructie in de zakelijke relatie met de beroepsbeoefenaar verbindt, ook een rechtspersoon of een juridische constructie is, dient deze te worden geïdentificeerd overeenkomstig de op rechtspersonen en juridische constructies toepasbare regels en dient het mandaat te worden vastgesteld overeenkomstig de hierboven aangehaalde regels.

De uiteindelijke begunstigen dienen te worden geïdentificeerd en hun identiteit geverifieerd op basis van de hierboven aangehaalde regels (zie 4.3.1.2.).

¹⁰ Documenten die van externe bronnen kunnen komen

- b) Rechtspersoon of juridische constructie naar **buitenlands recht**: de identiteit dient te worden geverifieerd aan de hand van gelijkaardige bewijsstukken als deze gebruikt in België:
- Kbis (handelsregister Frankrijk), Mémorial Luxembourgeois (Luxemburg), buitenlandse Kamers van Koophandel, of
 - enig ander document dat afkomstig is van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of analyse- en zoekprogramma's ('search engines') als de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een laag risico op witwassen inhoudt.

4.3.3. Splitsing van rechten en andere onverdeeldheden

Als de cliënt een onverdeeldheid is, moeten de identificatie en identiteitsverificatie worden uitgevoerd voor elke onverdeelde eigenaar. Bij splitsing van rechten moeten deze verplichtingen worden uitgevoerd voor de vruchtgebruikers, erfpachters of opstalhouders. In deze gevallen houdt de identificatieplicht van de uiteindelijke begunstigden in dat de naakte eigenaars, de eigenaars in het kader van een erfpachtovereenkomst en de opstalgevers in het kader van een opstalovereenkomst moeten worden geïdentificeerd en dat hun identiteit moet worden geverifieerd.

Er dient evenwel te worden opgemerkt dat trusts, feitelijke verenigingen, fiducieën of andere juridische constructies zonder rechtspersoonlijkheid niet als onverdeeldheid worden beschouwd.

Verder wordt opgemerkt dat de verenigingen van mede-eigenaars, zoals bedoeld in artikel 577-5 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, evenmin als onverdeeldheden worden beschouwd.

4.4. Vereenvoudigd klantenonderzoek

De regelgeving voorziet in diverse vrijstellingen van de in de artikelen 7 en 8 van de wet bedoelde verplichting tot identificatie en identiteitsverificatie (vereenvoudigd klantenonderzoek) om reden van de kenmerken eigen aan de betrokken cliënt of zijn uiteindelijke begunstigde(n) als:

- de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een kredietinstelling is of een financiële instelling die in België, in een van de EER-landen of in een van de FAG-lidstaten gevestigd is;
- de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een beursgenoteerde vennootschap is waarvan de effecten in een EER-land¹¹ zijn toegelaten tot verhandeling op een gereguleerde markt;
- de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een Belgische openbare instantie of een Belgisch overheidsbedrijf is (federale, communautaire, gewestelijke, provinciale of gemeentelijke overheid, de beroepsinstellingen zoals het IAB, het IBR en het BIBF, overheidsbedrijven zoals de Post, Belgacom, BATC, BIAC of de NMBS);
- de cliënt of de uiteindelijke begunstigde een Europese overheid of openbare instelling is.

¹¹ Bij gebrek aan een koninklijk besluit tot vastlegging van de lijst van derde landen is de vrijstelling thans enkel van toepassing op de beursgenoteerde vennootschappen op een gereguleerde markt in een EER-land.

Deze vrijstelling van de identificatieverplichting heeft betrekking op zowel de cliënt zelf als op zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigen.

De beroepsbeoefenaar wordt aanbevolen om schriftelijk vast te leggen op welk(e) document(en) hij zich heeft gebaseerd bij zijn beslissing om van de vrijstelling van de identificatieverplichting gebruik te maken, en deze bij te houden. Deze procedure kan een onderdeel van de cliëntacceptatieprocedure vormen.

Bovendien kan de beroepsbeoefenaar in geen geval een beroep doen op een vrijstelling van de identificatieverplichting zodra de omstandigheden vermoedens van witwassen meebrengen op het moment dat de zakelijke relatie aangegaan wordt of daarna. In dit geval dient de beroepsbeoefenaar over te gaan tot de identificatie, overeenkomstig wat in deze omzendbrief ter zake bepaald is. De beroepsbeoefenaar dient ook te beslissen of een melding aan de CFI nodig is. Als het kantoor over een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet beschikt, dient de beroepsbeoefenaar deze persoon op de hoogte te brengen via een schriftelijk verslag. De verantwoordelijke voor de toepassing van de wet dient dan te bepalen of de omstandigheden verantwoord zijn dat een vermoeden aan de CFI wordt gemeld¹².

4.5. Verscherpt klantenonderzoek

De regelgeving bepaalt verscheidene situaties waarvan wordt aangenomen dat zij een verhoogd risico op witwassen kunnen inhouden en die daarom een verhoogde waakzaamheid ten aanzien van de cliënten vereisen. De volgende twee situaties zijn echter geen limitatieve opsomming: een verhoogde waakzaamheid dient tevens aan de dag te worden gelegd bij elke andere situatie die een verhoogd risico op witwassen inhoudt. De beroepsbeoefenaar zal dan bijkomende informatie inwinnen. Die informatie kan met name betrekking hebben op de beroepsactiviteiten, de bedrijfstak en de inkomstenbronnen van de cliënt, alsook op de herkomst van het kapitaal, enz.

4.5.1. Identificatie en identiteitsverificatie op afstand

De identificatie op afstand vereist een verhoogde waakzaamheid. Ter zake kan worden verwezen naar 4.3.1.1.

4.5.2. Politiek prominente personen

Volgens de regelgeving houdt deze categorie van personen een verhoogd risico in en vereist ze van de beroepsbeoefenaars daarom een **verscherpt klantenonderzoek**. Deze personen kunnen hetzij cliënt hetzij uiteindelijke begunstigde zijn. Derhalve zal de beroepsbeoefenaar een verhoogde waakzaamheid aan de dag moeten leggen ten aanzien van een cliënt-rechtspersoon of van elke andere juridische constructie waarvan de uiteindelijke begunstigde een politiek prominente persoon zou zijn, zoals dit het geval zou kunnen zijn voor patrimoniumvennootschappen, trusts of familiebedrijven die toebehoren aan politiek prominente personen (PPP)¹³.

¹² De meldingsplicht zal in een volgende nota worden behandeld.

¹³ Vaak ook omschreven als PEP = Politically Exposed Persons

Het begrip “**politiek prominente persoon**” omvat elke natuurlijke persoon die in het buitenland woont, met inbegrip van deze in een andere Europese lidstaat, die een prominente publieke functie bekleedt of heeft bekleed zoals:

- staatshoofd, regeringsleider, minister, afgevaardigde van een minister en staatssecretaris;
- parlementslid;
- lid van hooggerechtshoven, grondwettelijke hoven en andere hoge rechterlijke instanties die doorgaans beslissingen nemen waartegen geen verder beroep mogelijk is;
- leden van rekenkamers en van directies van centrale banken;
- ambassadeur, zaakgelastigde en hoge legerofficieren;
- lid van een bestuursorgaan, leidinggevend of toezichhoudend orgaan van overheidsbedrijven.

Het begrip “politiek prominente persoon” omvat ook de directe familieleden van de persoon die een van de hiervoor vermelde publieke functies bekleedt, alsook elke natuurlijke persoon die zijn naaste geassocieerde is. Opgemerkt wordt dat de wet geen actief onderzoek vereist met betrekking tot de naaste geassocieerden van een politiek prominente persoon. In dit geval is de identificatie slechts vereist als de nauwe zakelijke relatie van deze persoon met de persoon die een prominente publieke functie bekleedt, door het publiek gekend is of als de beroepsbeoefenaar redenen heeft om te oordelen dat deze nauwe relatie bestaat.

De verscherpte klantenonderzoeksmaatregelen hebben betrekking op:

- het in werking stellen van een procedure die het mogelijk maakt om uit te maken of de cliënt, zijn lasthebber of zijn uiteindelijke begunstigde in de categorie van politiek prominente personen valt: deze procedure kan de vorm aannemen van een raadpleging van betrouwbare externe bronnen of van verklaringen van de cliënt. De wet legt de beroepsbeoefenaar op om middelen in te zetten die hem de mogelijkheid bieden om te identificeren of de cliënt of diens uiteindelijke begunstigde(n) in de categorie van politiek prominente personen vallen, maar in bepaalde gevallen kan het voorkomen dat de beroepsbeoefenaar hier niet in slaagt zonder automatisch verantwoordelijk te zijn voor de niet-uitvoering van de identificatie;
- het verkrijgen van toestemming van een persoon op een passend hiërarchisch niveau alvorens een zakelijke relatie wordt aangegaan;
- voortdurende waakzaamheid tijdens de hele duur van de zakelijke relatie.

Tevens dient te worden beklemtoond dat, zelfs in de gevallen waar geen verscherpte klantenonderzoeksmaatregelen dienen te worden toegepast omdat de cliënt of zijn uiteindelijke begunstigde niet in een van de hiervoor vermelde categorieën valt, de beroepsbeoefenaar toch een voortdurende waakzaamheid aan de dag moet leggen die in verhouding staat tot het risicoprofiel van elke cliënt.

4.6. Klantenonderzoek met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie of verrichting

Afgezien van de identificatie en de identiteitsverificatie van de cliënt, dient overeenkomstig de regelgeving tevens een klantenonderzoek te worden uitgevoerd met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie.

Met het oog hierop dient de beroepsbeoefenaar kennis te nemen van de bedoelingen van de cliënt aan de hand van het type verrichtingen dat hij wenst uit te voeren.

Dit is in het bijzonder het geval als een beroep wordt gedaan op een beroepsbeoefenaar met het oog op het uitvoeren van bepaalde wettelijke opdrachten zoals de ontbinding van vennootschappen, fusies of andere opdrachten die vallen buiten het klassiek kader waarbinnen de beroepsbeoefenaar werkzaam is (waarderingsoopdrachten, due-diligenceonderzoek, enz.).

Dit onderzoek zal afhangen van de volgende elementen:

- de activiteitssector waarbinnen de cliënt werkzaam is;
- de geografische ligging van de activiteiten;
- de risicogevoeligheid van de cliënt;
- de samenhang tussen de activiteiten van de cliënt en de aard van de zakelijke relatie of verrichting (kennelijke economische grondslag en legitimiteit);
- de hoedanigheid van de betrokken personen.

Dit klantenonderzoek heeft als doel enerzijds informatie over de door de cliënt uitgevoerde of uit te voeren activiteit te verzamelen en anderzijds zich te vergewissen van de samenhang tussen de aangegeven activiteit en de boekhoudkundige en financiële gegevens waarvan men in het kader van de opdracht kennis heeft. Uiteraard vervult de beroepsbeoefenaar niet de rol van onderzoeker.

Hiervoor kan de beroepsbeoefenaar steunen op bronnen zoals de reconciliatie van de gegevens met de statuten, het onderzoek van de website van de cliënt, de via externe databanken verkregen informatie en het jaarverslag.

Hiertoe voert de beroepsbeoefenaar dit onderzoek uit op het moment dat de zakelijke relatie wordt aangegaan of de verrichting wordt uitgevoerd en dient hij waakzaam te blijven gedurende de volledige duur van deze zakelijke relatie of verrichting, rekening houdend met het risicoprofiel van de cliënt. In het verlengde van deze voortdurende waakzaamheid wordt de beroepsbeoefenaar aanbevolen om toe te zien op de actualisering van de van zijn cliënt verkregen informatie. Deze actualisering zou immers kunnen wijzen op veelvuldige wijzigingen die, in het geval van een cliënt die een hoog risicoprofiel inhoudt, bijzondere aandacht zouden kunnen vereisen (wijziging van de maatschappelijke naam of maatschappelijke zetel, wijziging van de belangrijkste aandeelhouders, controle op de bestuurders, fusies, overnames, vereffeningen, enz.).

4.7. Een beroep doen op een derde zaakaanbrenger

De vereenvoudiging van de procedures inzake de identificatie en identiteitsverificatie van een cliënt die door een derde zaakaanbrenger wordt

voorgesteld, heeft tot doel een herhaling van de cliëntidentificatieprocedures te vermijden, wat aanleiding zou geven tot vertraging en inefficiëntie. De voorstelling van cliënten, die overigens reeds werden geïdentificeerd, dient, mits passende waarborgen, derhalve te worden toegelaten.

Er kan slechts een beroep worden gedaan op een derde zaakaanbrenger als deze zelf onderworpen is aan dezelfde of gelijkwaardige verplichtingen om een klantenonderzoek te verrichten.

Bijgevolg beperkt de regelgeving de categorie van personen die kunnen handelen als derde zaakaanbrenger tot:

- kredietinstellingen of financiële instellingen gevestigd in een EER-land of in een FAG-lidstaat;
- bedrijfsrevisoren, externe accountants, externe belastingconsulenten, externe boekhouders(-fiscalisten), notarissen of andere onafhankelijke beoefenaars van juridische beroepen zoals advocaten gevestigd in een EER-land¹⁴.

Er kan een beroep worden gedaan op een derde zaakaanbrenger voor de volgende verplichtingen:

- de identificatie en identiteitsverificatie van de cliënt, diens lasthebbers en diens uiteindelijke begunstigden;
- de actualisering van de identificatiegegevens aan de hand van documenten die door de derde zaakaanbrenger zelf werden overhandigd, zelfs indien de documenten en gegevens waarop de klantenonderzoeken betrekking hebben, verschillen van deze die worden vereist voor een beroepsbeoefenaar.

De beroepsbeoefenaar die een beroep doet op een derde zaakaanbrenger:

- neemt contact op met deze laatste met het oog op het inwinnen van de inlichtingen over de identiteit van de cliënt; de derde zaakaanbrenger dient deze informatie te verstrekken zodra de beroepsbeoefenaar daarom verzoekt;
- heeft de mogelijkheid om te beslissen of hij al dan niet een afschrift wenst te verkrijgen van de bewijsstukken waarop de derde-zaakaanbrenger zich heeft gebaseerd. Dit zal afhankelijk zijn van de risicogevoeligheid van de cliënt, zijn lasthebber, zijn uiteindelijke begunstigde(n) en van de zakelijke relatie of uit te voeren verrichting. Dit zal ook het geval zijn als de beroepsbeoefenaar twijfels heeft over de identiteit van zijn cliënt, of nog met het oog op het beantwoorden van een door de overheden gestelde vraag.

Er kan slechts een beroep worden gedaan op een derde zaakaanbrenger voor zover deze laatste persoonlijk de identificatie van de cliënt heeft gedaan. Een

¹⁴ De regelgeving biedt ook de mogelijkheid om een beroep te doen op een dergelijke derde zaakaanbrenger die gevestigd is in een niet-EU-lidstaat die vereisten inzake het klantenonderzoek oplegt die van dezelfde aard zijn als de vereisten die gelden binnen de EU-lidstaten. Net zoals voor de vrijstellingen van de identificatieverplichting werd het koninklijk besluit houdende vastlegging van de lijst van de landen die aan deze gelijkwaardige vereisten beantwoorden, nog steeds niet uitgevaardigd. Derhalve kan thans slechts gebruik worden gemaakt van het systeem van de derde zaakaanbrenger voor zover deze in een EER-land is gevestigd.

trapsgewijs verrichte identificatie is immers niet toegelaten. Dit betekent tevens dat de beroepsbeoefenaar dient te onderzoeken of de door de derde zaakaanbrenger meegedeelde identiteitsgegevens volledig en toereikend zijn. Als dit niet het geval is, wordt de beroepsbeoefenaar aanbevolen om:

- contact op te nemen met de derde zaakaanbrenger teneinde een afschrift van de bewijsstukken te verkrijgen; en
- als hij dit nodig acht, de identificatie en identiteitsverificatie van de cliënt, diens lasthebber en/of diens uiteindelijke begunstigden aan te vullen, te corrigeren of over te doen.

Het is belangrijk er de aandacht op te vestigen dat de eindverantwoordelijkheid voor het klantenonderzoek, zelfs indien dit onderzoek wordt uitgevoerd door een derde zaakaanbrenger, bij de beroepsbeoefenaar ligt. De beroepsbeoefenaar wordt derhalve aanbevolen om:

- in het dossier van de cliënt met documentatie te onderbouwen dat de voorwaarden om een beroep te kunnen doen op een derde zaakaanbrenger, vervuld zijn;
- in bepaalde gevallen de bevestiging te verkrijgen dat het klantenonderzoek persoonlijk door de derde zaakaanbrenger werd verricht;
- aan de hand van de cliëntacceptatieprocedure over te gaan tot het inschatten van de risicogevoeligheid van de cliënt, diens lasthebber, diens uiteindelijke begunstigde(n), de zakelijke relatie of de uit te voeren verrichting;

aangezien de regelgeving, voor zover aan de hierboven vermelde vereisten voldaan is, de mogelijkheid om op een derde zaakaanbrenger een beroep te doen niet uitsluit, rekening houdend met het verhoogd risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering, aandachtig de door de derde zaakaanbrenger bezorgde informatie en bewijsstukken te onderzoeken en, in voorkomend geval, met deze laatste contact op te nemen teneinde een aantal bijkomende inlichtingen te verzamelen. In geval van twijfel is het ook nuttig bepaalde aanvullende onderzoeken te verrichten aan de hand van voormelde bronnen.

Een beroep doen op een derde zaakaanbrenger kan in het bijzonder nuttig blijken tussen confraters, meer bepaald in geval van opvolging in eenzelfde dossier of in geval van een in college verrichte opdracht. Over het algemeen is het belangrijk dat de beroepsbeoefenaar duidelijk vastlegt wie zijn cliënt en diens lasthebber zijn en of de derde zaakaanbrenger in een EER-land gevestigd is. Na afloop van dit onderzoek zal de beroepsbeoefenaar kunnen vaststellen welke bijkomende onderzoeken hij desgevallend moet verrichten omdat zij niet wettig zijn gedekt door de derde zaakaanbrenger.

4.8. Verplichtingen als de cliënt niet kan worden geïdentificeerd of zijn identiteit niet kan worden geverifieerd

Er dient te worden nagegaan of de onmogelijkheid om tot de identificatie of identiteitsverificatie over te gaan, betrekking heeft op de cliënt, met inbegrip van zijn lasthebber, of op zijn uiteindelijke begunstigde(n):

- a) met betrekking tot **de cliënt**: als alle vereiste waakzaamheidsplichten niet kunnen worden uitgeoefend, zal de beroepsbeoefenaar met de betrokken cliënt geen zakelijke relatie mogen aangaan of in stand houden, noch verrichtingen voor hem uitvoeren. De cliënt en zijn lasthebber dienen te worden geïdentificeerd ongeacht het risicoprofiel van de cliënt en zijn lasthebber, behoudens de hiervoor vermelde gevallen van vrijstelling van de identificatieverplichting. De beroepsbeoefenaar zal, rekening houdend met het risicoprofiel van de cliënt en diens lasthebber en met de begeleidende omstandigheden van de onmogelijkheid om zijn klantenonderzoek uit te voeren, beslissen of een melding aan de CFI nodig is. Als het kantoor over een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet beschikt, dient de beroepsbeoefenaar deze persoon op de hoogte te brengen via een schriftelijk verslag. De verantwoordelijke voor de toepassing van de wet dient dan te bepalen of de omstandigheden verantwoordelijk dat een vermoeden aan de CFI wordt gemeld. De beroepsbeoefenaar wordt aanbevolen om een opvolgingsproces in te stellen teneinde zich ervan te vergewissen dat het klantenonderzoek werd verricht overeenkomstig de regelgeving;
- b) met betrekking tot de **uiteindelijke begunstigde**: de regelgeving is soepeler op dit vlak: als de uiteindelijke begunstigde(n) dient (dienen) te worden geïdentificeerd, is de identiteitsverificatie slechts een middelenverbintenis; als de geëigende en passende maatregelen ter zake (rekening houdend met de risicogevoeligheid van de cliënt) niet toelaten alle identificatiegegevens van de uiteindelijke begunstigden te verifiëren, kan de zakelijke relatie worden aangegaan of in stand gehouden en kan de verrichting worden uitgevoerd. De onmogelijkheid om de identiteit van de uiteindelijke begunstigden te verifiëren kan evenwel een bijzonder risico aan het licht brengen dat vereist dat de beroepsbeoefenaar, rekening houdend met het risicoprofiel van de cliënt, een verhoogde en voortdurende waakzaamheid aan de dag legt en meer bepaald de uitgevoerde verrichtingen en, in voorkomend geval, de oorsprong van het kapitaal aandachtig onderzoekt. Naar het voorbeeld van wat bepaald is voor de cliënt, zal de beroepsbeoefenaar, rekening houdend met het risicoprofiel en de begeleidende omstandigheden van de onmogelijkheid om zijn klantenonderzoek uit te voeren, uitmaken of een melding aan de CFI nodig is. Als het kantoor over een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet beschikt, zal de beroepsbeoefenaar deze persoon op de hoogte brengen via een schriftelijk verslag. De verantwoordelijke voor de toepassing van de wet dient dan te bepalen of de omstandigheden verantwoordelijk dat een vermoeden aan de CFI wordt gemeld.

4.9. Verplichtingen in geval van twijfel over de waarheidsgetrouwheid of juistheid van de identificatiegegevens van een bestaande cliënt

Deze situatie kan zich voordoen als:

- na de identificatie met het oog op het aangaan van een zakelijke relatie, de beroepsbeoefenaar redenen heeft om aan te nemen dat de daarbij door de cliënt verstrekte identificatiegegevens onjuist of vals zijn;

- de beroepsbeoefenaar betwijfelt of de persoon die in het kader van een voorheen aangegane zakelijke relatie een verrichting wenst uit te voeren, wel degelijk de in dit kader geïdentificeerde cliënt of zijn gemachtigde en geïdentificeerde lasthebber is.

Daartoe dient zo snel mogelijk tot een nieuwe identificatie van de cliënt, zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigen te worden overgegaan. In geval van weigering van de cliënt of als de cliënt er lang over doet om gevolg te geven aan het verstrekken van de nieuwe informatie, kan de zakelijke relatie niet in stand worden gehouden. Bovendien dient de beroepsbeoefenaar, in geval van vermoeden van valse informatie, een verslag op te stellen en, in voorkomend geval, een melding bij de CFI te doen. Dit verslag, dat bij het dossier van de cliënt dient te worden gevoegd, heeft als belang dat de verrichte klantenonderzoeksmatregelen schriftelijk worden verantwoord.

4.10. Gegevensbewaring

Deze materie wordt behandeld in het deel over de kantoororganisatie.

5. Begrip “risicogeoriënteerde aanpak”

5.1. Algemene principes

In de lijn van de Derde Richtlijn tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme gaat de Wet van 11 januari 1993 thans uit van “de risicogeoriënteerde aanpak” (‘Risk Based Approach’) als leidend beginsel voor de uitvoering van de identificatieverplichting.

Volgens deze aanpak hangen de te treffen maatregelen in het kader van de verplichting om een klantenonderzoek te verrichten af van de mate van blootstelling aan het risico op witwassen. In geval van een verhoogd witwasrisico dienen de bij wet bepaalde identificatieverplichtingen te worden verscherpt en aangevuld met nieuwe maatregelen.

De doelstelling is het aanreiken van een richtinggevende aanpak voor het beheer van mogelijke risico’s en de toepassing van de op risicogeoriënteerde aanpak. De hierna volgende voorbeelden zijn bedoeld als steun bij de identificatie van de witwasrisico’s die aan het licht kunnen komen naar aanleiding van de cliëntenidentificatie.

Er bestaat geen unieke methodologie om aan een cliënt een welbepaalde witwasrisicogevoeligheid toe te kennen. De beroepsbeoefenaar dient interne systemen voor inschatting en beheer van witwasrisico’s op te zetten, alsook het risicoprofiel van elke cliënt te bepalen. Elke cliënt zal worden ingedeeld als cliënt met een laag of hoog risicoprofiel. De omstandigheden die een hoog risicoprofiel inhouden, dienen te worden geïdentificeerd en onderbouwd.

Daartoe moet de implementatie van een cliëntenacceptatiebeleid de beroepsbeoefenaar in staat stellen om, bij het aangaan van een zakelijke relatie met cliënten of het verrichten van diensten voor cliënten, vooraf onderzoek te verrichten naar de risico’s op witwassen die verbonden zijn aan het profiel van de cliënt en de aard van de zakelijke relatie of gewenste verrichting. Op deze basis zullen cliënten die mogelijk een specifiek witwasrisico inhouden, pas als cliënt worden aanvaard na een grondig onderzoek en nadat ter zake een beslissing is genomen overeenkomstig de interne procedureregels.

Ook dient informatie te worden ingewonnen over het voorwerp en de verwachte aard van de zakelijke relatie. Met het oog hierop neemt de beroepsbeoefenaar kennis van het type verrichtingen waarvoor de cliënt een beroep op hem doet, alsook van alle relevante informatie die inzicht kan verschaffen in de doelstelling die de cliënt met het aangaan van de zakelijke relatie beoogt.

Het betreft een doorlopend proces van risicobepaling tijdens de hele levenscyclus van de cliënt, meer bepaald op de volgende tijdstippen:

- op het moment van de cliëntacceptatie;
- telkens als een gebeurtenis een onderzoek verantwoordt, bijvoorbeeld: wijziging van het aandelenbezit, activiteitenwijziging, verplaatsing van de maatschappelijke zetel, enz.;

- op regelmatige basis, in functie van de risico-indeling: voor een cliënt met een laag risico zal deze verificatie minder vaak plaatsvinden dan voor een cliënt met een hoog risico.

Teneinde te bepalen welke risicofactoren in aanmerking zouden kunnen worden genomen, kan meer bepaald worden verwezen naar de door de FAG uitgevaardigde richtlijnen. Deze richtlijnen zijn beschikbaar op de website van de CFI¹⁵, en de website van de FAG en kunnen de beroepsbeoefenaars helpen bij het inschatten van het risico dat verbonden is aan een bepaalde cliënt of verrichting.

De criteria die door de FAG in aanmerking worden genomen voor de beoordeling en indeling van de cliënten op basis van hun risicogevoeligheid zijn:

- de risicocriteria verbonden aan het land van de woonplaats (maatschappelijke zetel en bedrijfszetel(s) van de cliënt, hoofdkwartier of uiteindelijke moederverenootschap);
- de risicocriteria verbonden aan de cliënt;
- de risicocriteria verbonden aan de door de cliënt gevraagde of gebruikte dienst.

In de praktijk kunnen deze risico's behoren tot verschillende categorieën en dienen ze derhalve te worden beschouwd als onderling afhankelijke risico's in plaats van afzonderlijke en onderscheiden risico's.

Als één van deze criteria aanwezig is, dient de cliënt te worden ingedeeld als een cliënt met een hoog risico tenzij bijkomende informatie de beoordeling wijzigt.

Uit wat voorafgaat kan worden afgeleid dat de risico-inschatting dient te worden uitgevoerd in twee fasen:

- als één van de drie criteria van toepassing is, wordt de cliënt ingedeeld in de categorie van cliënten met een hoog risico. Dit zal desgevallend voor onderzoek worden meegedeeld aan de binnen het kantoor aangewezen verantwoordelijke voor de toepassing van de wet;
- in een tweede fase kan, aansluitend op de bijkomende ingewonnen informatie, de oorspronkelijk vastgestelde risico-indeling worden bevestigd als zijnde een laag risico of worden aangeduid als een hoog risico in functie van het eventuele advies van de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.

De cliënten die niet worden ingedeeld als cliënten met een hoog risico, zijn cliënten met een laag risico.

5.2. Voorbeelden van risicofactoren van witwassen van geld en financiering van terrorisme

5.2.1. Risico verbonden aan het land/geografisch risico

Er bestaat geen universeel aanvaarde definitie die bepaalt of een specifiek land of geografisch gebied een verhoogd risico inhoudt. Het geografisch risico kan nuttige informatie verstrekken over mogelijke risico's op witwassen hoewel in gedachten dient te worden gehouden dat legitieme handelsondernemingen met

¹⁵ Men kan de nota van de FAG vinden op www.ctif-cfi.be / Hulpmiddelen ► Risk-Based Approach. De nota bestaat echter enkel in het Engels.

een laag risico gevestigd kunnen zijn in landen met een hoog risico. Men kan evenwel aannemen dat cliënten een hoger risico dan het normale inhouden als zij gevestigd zijn in een land dat, of als het land van herkomst of bestemming van de diensten een land is dat:

- onderworpen is aan sancties, embargo's of gelijkaardige maatregelen uitgevaardigd door bijvoorbeeld de Verenigde Naties. In bepaalde omstandigheden omvat dit landen die onderworpen zijn aan sancties of gelijkaardige maatregelen als deze uitgevaardigd door instellingen zoals de Verenigde Naties;
- door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat geen wetgeving, regelgeving of andere maatregelen heeft aangenomen ter bestrijding van witwassen;
- door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat financiering of bijstand verleent aan terroristische activiteiten door actieve contacten met terroristische organisaties;
- door geloofwaardige bronnen werd geïdentificeerd als een land dat gekend is voor zijn verregaande corruptie of andere criminele praktijken.

5.2.2. Risico verbonden aan de cliënt

a) Verminderde transparantie

De hierna volgende factoren kunnen wijzen op een verhoogd risico op witwassen:

- geen verder contact terwijl de normale omstandigheden dit vereisen;
- geen duidelijkheid omtrent de uiteindelijke eigenaar;
- geen duidelijkheid omtrent de rol van bemiddelaars;
- onverklaarbare wijzigingen van eigendom;
- geen duidelijkheid omtrent de activiteiten van de vennootschap;
- herhaalde wijziging van de rechtsstructuur van de cliënt (naamswijzigingen, overdracht van eigendom, wijziging van de maatschappelijke zetel);
- een management dat lijkt te handelen overeenkomstig de instructies van ongekende of ongeschikte personen;
- onnodig ingewikkelde cliëntstructuren;
- onduidelijke redenen waarom de cliënt voor die welbepaalde onderneming kiest, rekening houdend met de grootte, ligging of specialisatie van de onderneming;
- herhaalde of onverklaarde wijzigingen van de beroepsmatige adviseur(s) of directieleden;
- geen bereidheid bij de cliënt om alle relevante informatie te verstrekken of het oordeel van de beroepsbeoefenaar dat er voldoende twijfel bestaat over de juistheid en toereikendheid van de verstrekte informatie;
- voorschriften van cliënten of fondsen die zonder verband zijn met hun persoonlijk profiel of met het profiel van hun activiteitensector;
- geen overeenstemming tussen enerzijds het aantal personeelsleden of de structuur en anderzijds de grootte of aard van de onderneming (bv. een onredelijk hoog omzetcijfer, vergeleken met het aantal werknemers en de aangewende activa);
- plotse activiteit van een voorheen slapende cliënt;
- het starten of ontwikkelen, door de cliënt, van een onderneming met een onverwacht profiel of voorbarige resultaten;

- aanwijzingen dat de cliënt niet de noodzakelijke goedkeuringen wenst te verkrijgen of niet overgaat tot de verplichte neerlegging van documenten bij overheidsinstanties, enz.;
- het aanbod, door de cliënt, om uitzonderlijke erelonen te betalen voor diensten die een dergelijk bedrag normaliter niet rechtvaardigen;
- cliënten met activiteiten in meerdere rechtsgebieden maar zonder enige passende gecentraliseerde controle van de onderneming.

b) Sectoren

- financiële instellingen
 - geregistreerd in offshore centra (banken / shell banks / verzekeringsondernemingen / herverzekeringsondernemingen / effectenmakelaars / onderlinge fondsen / pensioenfondsen / financiële beheersvennootschappen / leningverstrekkennde vennootschappen)
 - geregistreerd op het internet (banken / verzekeringsondernemingen / herverzekeringsondernemingen / effectenmakelaars / onderlinge fondsen / pensioenfondsen / financiële beheersvennootschappen / leningverstrekkennde vennootschappen)
- handel
 - internethandelaars
 - handelaars in edelmetalen
 - commodity traders
 - kleinhandelaars in computers (en onderdelen), draagbare telefoons, satellietantennes, textiel
- cash genererende vennootschappen
 - restaurants
 - hotels
 - carwash
 - telefoonwinkels
 - kleinhandelaars in tweedehandse goederen
- 'gaming'
 - casino's
 - e-gaming
- vastgoed
 - bouw
 - beheer
 - makelarij
- andere diensten
 - transport
 - kunsthandelaars
 - offshore advocaten / auditors / belastingconsulenten die werkzaam zijn in een land dat als belastingparadijs wordt beschouwd.

5.2.3. Risico's verbonden aan de dienstverlening

Transacties die geen of weinig verband houden met de gekende handelsactiviteiten van een cliënt, kunnen eventueel een aanwijzing zijn van mogelijke witwaspraktijken. Beroepsbeoefenaars geven cliënten vaak advies met betrekking tot gewone of minder gewone, maar steeds wettelijke transacties. Desalniettemin kunnen de hierna vermelde types van transacties wijzen op een witwasrisico:

- geen gegronde redenen voor het inschakelen van de beroepsbeoefenaar;

- betrokkenheid van de cliënt in transacties die niet passen in zijn normale bedrijfsorganisatie, en dit zonder geloofwaardige verklaring;
- transacties die door hun omvang, aard, frequentie of uitvoering ongebruikelijk zijn;
- boekhoudsystemen die geen afdoende controlesporen ('audit trails') kunnen produceren;
- onverklaarbare veranderingen in de aard, het type of de omvang van de bedrijfsactiviteit;
- onverklaarbare discrepanties tussen geld- en goederenstroom; ongebruikelijk grote omzetten en/of winsten waarvan niet duidelijk is met welke activiteiten ze verband houden;
- opdrachten die enkel betrekking hebben op het in bewaring nemen van documenten of goederen of het in bewaring houden van grote bedragen.

5.2.4. Risicoverhogende of risicoverlagende omstandigheden

- een onverklaard spoedeisend karakter van de vereiste bijstand;
- de kunstmatig complexe aard van de cliënt, met inbegrip van een nodeloos complexe controleomgeving;
- het onnatuurlijke karakter van de transactie of van het project;
- een taak of controle die aan een ander controleorganisme toebehoort;
- het regelmatige karakter of de duur van de zakelijke relatie: langdurige zakelijke relaties met frequente cliëntencontacten tijdens de volledige duur van de relatie houden mogelijk minder risico's in;
- cliënten met een integere reputatie in de plaatselijke gemeenschappen;
- transparante besloten vennootschappen die goed gekend zijn in openbaar domein;
- vertrouwdsheid van de beroepsbeoefenaar met een land, met inbegrip van de kennis van de plaatselijke wet- en regelgeving, alsook de structuur en het belang van de van toezichthoudende instanties uitgaande controle.

5.3. Enkele nuttige websites inzake de strijd tegen witwassen

- Financiële Actiegroep (FAG): www.fatf-gafi.org
- Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI): www.ctif-cfi.be
- Nationale Bank van België: www.nbb.be
- Transparency International: www.transparency.org
- Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO): www.oecd.org
- International Federation of accountants: www.ifac.org
- Union Européenne : www.ec.europa.eu - http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/consol-list_en.htm
- U.S. Department of the Treasury: www.treas.gov - zie Home/Resource Center //Financial Sanctions » SDN List

6. Kantoororganisatie

Overeenkomstig de regelgeving tot voorkoming van het witwassen dient de beroepsbeoefenaar een aantal regels toe te passen op het vlak van:

- het klantenonderzoek met betrekking tot cliënten, lasthebbers, uiteindelijke begunstigen, verrichtingen en zakelijke relaties;
- de aanwijzing van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet;
- de bewaring van documenten;
- de informatieverstrekking aan de CFI;
- de selectie en opleiding van personeel;
- de documentatie.

Teneinde toe te zien op de naleving van de bepalingen van de antiwitwasregelgeving, dient de beroepsbeoefenaar te zorgen voor een passende interne organisatie en interne controleprocedures.

6.1. Cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid

Overeenkomstig de antiwitwasnorm van het IAB dient de beroepsbeoefenaar een aan zijn activiteiten aangepast cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid uit te stippelen en te implementeren dat hem in staat stelt om, bij het aangaan van een zakelijke relatie met cliënten of het verrichten van diensten voor cliënten, een voorafgaand onderzoek te verrichten naar de risico's op witwassen die verbonden zijn aan het profiel van de cliënt en de aard van de zakelijke relatie of gewenste verrichting.

Derhalve dient de beroepsbeoefenaar, naast de algemene criteria voor cliëntacceptatie, in zijn cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid ook de door de regelgeving voorziene acceptatiecriteria inzake witwassen vast te leggen. De aanbevelingen omtrent deze acceptatiecriteria, meer bepaald met betrekking tot de problematiek van het tijdstip en de frequentie van toepassing van de klantenonderzoeksvereisten, worden behandeld in deel 4 hierboven, en deze met betrekking tot het onderzoek van het risicoprofiel van de cliënt, in deel 5.

Het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid houdt in het bijzonder rekening met het aan de cliënt verbonden risico op witwassen. In dit opzicht zal het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid de volgende elementen omvatten:

- de verschillende risicoprofielen waaraan de beroepsbeoefenaar specifieke klantenonderzoeksmaatregelen zal koppelen;
- de criteria die de beroepsbeoefenaar in staat stellen om zijn cliënten onder te verdelen in de verschillende door hem gedefinieerde risicoprofielen;
- de te verzamelen identificatiegegevens zodat de cliënt kan worden beschouwd als zijnde geldig geïdentificeerd naargelang het risicoprofiel dat hem werd toegekend;
- de informatie die grondig dient te worden onderzocht als de cliënt een verhoogd risico kan inhouden;
- de bijkomende maatregelen die dienen te worden getroffen in het geval dat de identificatie van de cliënt op afstand gebeurt;
- de maatregelen die dienen te worden getroffen als het onmogelijk is om de cliënt of de uiteindelijke begunstigde te identificeren of zijn identiteit te

verifiëren of als wordt betwijfeld of de identificatiegegevens waarheidsgetrouw of juist zijn;

- de criteria die kenmerkend zijn voor politiek prominente personen, met inbegrip van hun directe familieleden en hun naaste geassocieerden, het hiërarchisch niveau dat binnen het kantoor verantwoordelijk is voor het aangaan van de zakelijke relatie met deze personen, alsook de maatregelen die dienen te worden getroffen om de herkomst vast te stellen van het kapitaal dat in het kader van de zakelijke relatie of verrichting wordt gebruikt.

Wat de toekenning van het risiconiveau aan een bepaalde cliënt betreft, wordt verwezen naar deel 5.

Door cliëntacceptatiecriteria vast te leggen, zal de beroepsbeoefenaar in zijn cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid in bijzondere maatregelen kunnen voorzien, zoals de uitbreiding van de te verzamelen identificatiegegevens, de bevestiging op een hoger hiërarchisch niveau van de cliëntacceptatie of nog het verbieden aan de beroepsbeoefenaar om een zakelijke relatie aan te gaan, als hij een zakelijke relatie wil aangaan met bijvoorbeeld (niet-limitatieve opsomming):

- een cliënt die actief is in een specifieke economische sector;
- een cliënt die in een specifiek land woont;
- een vennootschap die een verhoogd risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering inhoudt;
- politiek prominente personen en hun verwanten;
- vennootschappen die een bepaalde grootte overschrijden.

6.2. Procedures inzake klantenonderzoek met betrekking tot cliënten en uiteindelijke begunstigen en verrichtingen en zakelijke relaties

De beroepsbeoefenaar stelt schriftelijke procedures op die meer bepaald de volgende gebieden bestrijken:

- de cliëntenidentificatie teneinde toe te zien op de naleving van het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid dat werd aangenomen; deze procedure zal tevens melding maken van de uitzonderlijke omstandigheden waarin de identificatie in de loop van de zakelijke relatie kan plaatsvinden;
- de criteria die het mogelijk moeten maken om een atypische verrichting op te sporen, alsook de aanpak als een dergelijke atypische verrichting wordt gedetecteerd, meer bepaald met betrekking tot de analyse van het schriftelijk intern verslag dat in deze omstandigheden wordt opgesteld ;
- de verscherpte klantenonderzoekmaatregelen in het geval dat een verhoogd risico op witwassen onderkend wordt, meer bepaald als de cliënt bij de identificatie niet aanwezig is of een politiek prominente persoon is die in het buitenland woont, of nog als de cliënt het voorwerp uitmaakt van een melding aan de CFI;
- de verantwoordelijkheden van en relaties tussen de beroepsbeoefenaars en de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet als een dergelijke verantwoordelijke werd benoemd,

De beroepsbeoefenaar kan het ook nuttig achten procedures op te stellen inzake de bewaring van documenten en identificatiegegevens die in toepassing van de

wet dienen te worden verzameld, alsook inzake de opleiding en sensibilisering van het personeel.

6.3. Aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet

Als het kantoor voldoet aan bepaalde criteria van omvang, dient het een of meer verantwoordelijken aan te stellen. Als het kantoor niet aan deze omvangscriteria voldoet, heeft het kantoor de mogelijkheid om een of meer verantwoordelijken aan te stellen maar is het hiertoe niet verplicht.

In het geval dat het kantoor geen verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet zou aanstellen:

- a) vervult elke beroepsbeoefenaar die van het kantoor deel uitmaakt, zelf de rol van verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.
- b) zal het kantoor periodiek onderzoeken of de aanstelling van een of meer verantwoordelijken voor de toepassing van de wet al dan niet verantwoord is in het licht van de omvang van het kantoor en desgevallend van de grotere structuur waarvan het kantoor waarbinnen hij zijn activiteiten uitoefent, deel uitmaakt. Dit onderzoek zou kunnen plaatsvinden bij elke belangrijke wijziging van de grootte van het kantoor en in ieder geval minstens om de twee jaar.

Tijdens dit onderzoek zal de beroepsbeoefenaar rekening kunnen houden met het feit dat de aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet het meer bepaald mogelijk maakt om:

- de leden van het kantoor de mogelijkheid te geven om zich te beraden bij een verantwoordelijke die beschikt over ervaring met en een grondige technische kennis van de antiwitwasregelgeving;
- er beter op toe te zien dat beroepsbeoefenaars de wettelijke verplichtingen op het vlak van de antiwitwasregelgeving nakomen;
- zich te vergewissen van een homogene aanpak van atypische verrichtingen;
- zich te vergewissen van een goede coördinatie van de invoering van de procedures en de opleiding van het personeel.

Voor de beoordeling van het omvangscriterium, d.w.z. de vraag vanaf welke kantoor grootte een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet dient te worden aangesteld, zijn de volgende principes van toepassing:

- a) zodra binnen het kantoor minstens tien beroepsbeoefenaars:
 - een activiteit uitoefenen; en/of
 - een participatie hebben; en/of
 - lid zijn van het bestuursorgaan,dient minstens één verantwoordelijke voor de toepassing van de wet te worden aangesteld;
- b) onder "beroepsbeoefenaar" dient in het kader van dit punt (6.3) te worden verstaan de personen bedoeld in artikel 1, 5° van het Reglement, *in casu* van de norm van het IAB,
- c) het is mogelijk geen rekening te houden met de occasionele samenwerking;
- d) het omvangscriterium is van toepassing op het accountants- en/of belastingconsulentenkantoor zelf. Wanneer evenwel een accountants-

en/of belastingconsulentenkantoor verbonden is met een of meer andere kantoren van beroepsbeoefenaars, in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen, dient bijzondere aandacht te worden besteed aan het feit dat de wet de aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet voorschrijft als dit verantwoord is in het licht van de omvang van de "structuren". Als het geheel van de op dergelijke wijze verbonden kantoren meer dan tien beroepsbeoefenaars telt en hierin, op grond van het feit dat geen enkel van deze kantoren minstens tien beroepsbeoefenaars telt, geen enkele verantwoordelijke voor de toepassing van de wet werd aangesteld, wordt aanbevolen om jaarlijks te onderzoeken of de aanstelling van een dergelijke verantwoordelijke voor de toepassing van de wet al dan niet verantwoord is, en dit ook schriftelijk te verantwoorden.

De antiwitwasnorm bepaalt dat de door het kantoor aangestelde verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet moet(en) voldoen aan de volgende minimumvereisten:

- a) de passende professionele betrouwbaarheid bezitten die nodig is om zijn (hun) functie integer te kunnen uitoefenen;
- b) beschikken over de nodige kennis van het Belgische wettelijk en regelgevend kader tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;
- c) over voldoende bevoegdheden beschikken om binnen het kantoor nuttige en nodige maatregelen voor te stellen en de vereiste middelen vrij te maken voor de uitvoering van de getroffen maatregelen.
- d) een beroepsbeoefenaar zijn in de zin van artikel 1, 5° van het Reglement en een passend hiërarchisch niveau te hebben, alsook voldoende beschikbaar zijn om deze functie effectief en autonoom te kunnen uitoefenen.

De aanstelling van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet behoort tot de bevoegdheid van het bestuursorgaan van het kantoor of van elk ander orgaan dat bevoegd is voor deze aanstelling. Dit orgaan zou zijn beslissing op nuttige wijze kunnen verantwoorden in een verslag, meer bepaald met betrekking tot de kwaliteiten die vereist zijn voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid. Deze aanstelling zal aan het geheel van het personeel van het kantoor worden meegedeeld zodat alle personeelsleden van het kantoor op elk moment de naam van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet kunnen kennen.

Het orgaan dat bevoegd is voor de aanstelling van de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet, dient ook te onderzoeken of de aanstelling van een plaatsvervangende verantwoordelijke voor de toepassing van de wet verantwoord is voor het geval dat de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet in de onmogelijkheid zou verkeren om zijn functie uit te oefenen. In dit laatste geval, en als er geen plaatsvervangende verantwoordelijke voor de toepassing van de wet wordt aangesteld, dient elke beroepsbeoefenaar deze functie uit te oefenen tijdens de volledige duur van handelingsonbekwaamheid.

De opdracht van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet bestaat er in op een algemene wijze toe te zien op het feit dat de beroepsbeoefenaar

binnen het kantoor al de verplichtingen nakomt op het vlak van de voorkoming van witwassen. Deze opdracht heeft minstens betrekking op de volgende punten:

- a) opstellen en invoeren van procedures teneinde toe te zien op de naleving van de wetsbepalingen. Deze procedures dienen meer bepaald toe te zien op:
 - de communicatie en centralisatie van informatie ten behoeve van het kantoorpersoneel teneinde verrichtingen die met witwassen verband houden, te voorkomen, op te sporen en te verhinderen. Deze informatie heeft meer bepaald betrekking op het door het kantoor vastgesteld cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid en de naam van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet, alsook op de risicogevoelige gebieden, personen en verrichtingen;
 - het in het bijzonder rekening houden met de risico's op witwassen in geval van identificatie op afstand of als een zakelijke relatie wordt aangegaan met een politiek prominente persoon die in het buitenland woont;
 - de sensibilisering van het kantoorpersoneel voor de wetsbepalingen, meer bepaald door deelname aan specifieke opleidingsprogramma's om de verrichtingen en feiten te leren onderkennen die verband kunnen houden met witwassen, alsook op de te volgen procedures als dergelijke verrichtingen worden geïdentificeerd;
- b) vastleggen van de betrouwbaarheidscriteria waaraan het kantoorpersoneel bij aanwerving en aanstelling dient te voldoen, in functie van de risico's die gepaard gaan met de uit te voeren opdrachten en functies;
- c) toezien op de correcte toepassing van de hierboven beschreven procedures;
- d) analyseren en verwerken van de schriftelijke interne verslagen die hem (hen) worden meegedeeld naar aanleiding van de vaststelling van atypische verrichtingen. Dit onderzoek en de eruit getrokken conclusies zullen het voorwerp uitmaken van een schriftelijk document dat zal worden bewaard;
- e) opstellen van het jaarlijks activiteitenverslag;
- f) bewaring, gedurende minstens vijf jaar, van de interne schriftelijke verslagen, van de informatie waarvan kennis werd verkregen in het kader van het verwerken van deze verslagen, van het schriftelijk onderzoeksdocument dat dient te worden opgesteld in het kader van deze verslagen en, in voorkomend geval, van de aan de CFI meegedeelde informatie;
- g) fungeren als de bevoorrechte contactpersoon voor de controle instanties, te weten het IAB (met inbegrip van zijn tuchtorganen), de Hoge Raad voor de economische beroepen, en de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI).

Het jaarverslag dient enkel te worden opgesteld door de kantoren die een of meer verantwoordelijken voor de toepassing van de wet hebben aangesteld. Het dient de controle instanties in staat te stellen om te verifiëren of de beroepsbeoefenaar en zijn kantoor de verplichtingen hebben nageleefd die hun worden opgelegd door de wet op het vlak van de identificatie van de cliënten en uiteindelijke begunstigen, alsook van de verrichtingen en zakelijke relaties, de interne organisatie, de schriftelijke interne verslagen en de aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking mee te delen informatie.

Het jaarverslag zal minstens het volgende omvatten:

- a) beschrijving van de administratieve organisatie, de procedures en de toegepaste interne controle teneinde toe te zien op de naleving van de wet;
- b) de tijdens het jaar ondernomen acties inzake opleiding en sensibilisering van het personeel voor het voorkomen van witwassen;
- c) beschrijving van de verwerking van de aan de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet meegedeelde interne schriftelijke verslagen.

De periodiciteit van dit jaarverslag zou kunnen overeenstemmen met het boekjaar van het kantoor; als dit niet het geval is, zal de periodiciteit overeenstemmen met het kalenderjaar.

6.4. Procedures inzake de bewaring van documenten

De beroepsbeoefenaar dient minstens vijf jaar, te rekenen vanaf het einde van de zakelijke relatie, de volgende documenten te bewaren:

- a) het afschrift van de bewijsstukken aan de hand waarvan hij de identiteit van zijn cliënten en, in voorkomend, van hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigen heeft geverifieerd; in plaats van dit afschrift mag hij de referentie van die bewijsstukken noteren en bewaren voor zover:
 - deze referenties de beroepsbeoefenaar in staat stellen om die bewijsstukken onmiddellijk voor te leggen tijdens de vijf volgende jaren en zonder dat die bewijsstukken ondertussen konden worden gewijzigd of vervalst;
 - een voorafgaande procedure duidelijk opgeeft van welke bewijsstukken de referenties mogen worden geregistreerd en bewaard ter vervanging van een afschrift, alsook hoe de betrokken bewijsstukken kunnen worden opgehaald;
- b) in voorkomend geval, de verantwoording dat de verificatie van de uiteindelijke begunstigen redelijkerwijs niet mogelijk was;
- c) in voorkomend geval, de verantwoording van de vrijstelling van de identificatieverplichting voor een cliënt zijnde een kredietinstelling of financiële instelling gevestigd in een EER-land, een genoteerde vennootschap op een gereguleerde markt binnen de EER, een Belgische overheidsinstantie of een overheidsinstelling.

De beroepsbeoefenaar of, in voorkomend geval, de verantwoordelijke voor de toepassing van de wet moet gedurende minstens vijf jaar de volgende documenten bewaren:

- a) het intern schriftelijk verslag met bijlagen, opgesteld door de beroepsbeoefenaar in geval van vaststelling van een atypische verrichting of, in voorkomend geval, meegedeeld door de beroepsbeoefenaar aan de door het kantoor aangestelde verantwoordelijke voor de toepassing van de wet, de analyse die hiervan werd gemaakt en de beslissing waartoe deze analyse heeft geleid op het vlak van de aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking mee te delen informatie;
- b) het jaarverslag dat, in voorkomend geval, werd opgesteld door de door het kantoor aangestelde verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.

De wijze van bewaring van deze documenten en gegevens kan op nuttige wijze worden gespecificeerd in een ad-hocprocedure. De bewijsstukken en

identificatiegegevens van de cliënten en, in voorkomend geval, van hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigen zullen kunnen worden bewaard in de uitvoeringsdossiers van de opdracht.

6.5. Procedures inzake de opleiding en sensibilisering van het personeel

De beroepsbeoefenaar voert een schriftelijke procedure in om bij de aanwerving en aanstelling van zijn personeel of bij de aanstelling van zijn vertegenwoordigers na te gaan of deze blijk geven van passende betrouwbaarheid, in functie van de risico's die gepaard gaan met de opdrachten en de functies die hen zal worden toevertrouwd.

Deze procedure is bedoeld voor de personen die door de taken die zij verrichten voor de cliënten, of door de verrichtingen die zij uitvoeren, het risico lopen geconfronteerd te worden met pogingen tot witwassen.

Deze procedure kan ook de maatregelen omvatten die periodiek dienen te worden getroffen om de in vorig lid beoogde personeelsleden te sensibiliseren voor de verplichtingen die zij dienen na te komen bij het tegengaan van witwaspraktijken. Deze maatregelen zullen hoofdzakelijk betrekking hebben op:

- a) deelname aan speciale opleidings- en sensibiliseringsprogramma's teneinde hen te helpen met:
 - de identificatie en identiteitsverificatie van de cliënten, hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigen, alsook het klantenonderzoek met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie of verrichting;
 - assimilatie van de binnen het kantoor geldende regels inzake risicoanalyse
 - het onderkennen van de verrichtingen en feiten die met witwassen verband kunnen houden;
 - wat de in die gevallen te volgen procedures zijn;
- b) de mededeling en terbeschikkingstelling van informatie die hen in staat stelt om de vereiste kennis inzake de strijd tegen het witwassen te actualiseren, zijnde meer bepaald het door het kantoor vastgelegd cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid, de naam van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet, alsook de risicogevoelige regio's, personen en activiteiten.

Teneinde het IAB in staat te stellen om de controlefunctie die de wet aan het IAB heeft toevertrouwd uit te oefenen, zullen de beroepsbeoefenaars erop toezien dat zij aan het IAB een overzicht kunnen bezorgen van de speciale opleidings- en sensibiliseringsprogramma's die door de personeelsleden van hun accountants- en/of belastingconsulentenkantoor werden gevolgd. Voor de kantoren die minstens één verantwoordelijke voor de toepassing van de wet hebben aangesteld, dient deze informatie te worden opgenomen in het verplichte jaarverslag.

7. Schema's

7.1. Schema identificatie natuurlijke persoon = cliënt / lasthebber

Natuurlijke persoon = cliënt / lasthebber	
Te identificeren gegevens	Verificatiedocument
Verplichte gegevens: • Naam, voornaam • Geboorteplaats en -datum	Belg met woonplaats in België: identiteitskaart of geldig paspoort (is document gelijkwaardig aan identiteitskaart).
	Niet-Belg met woonplaats in België: een document dat hem door de Belgische overheden wordt uitgereikt conform zijn statuut op het Belgisch grondgebied (verblijfsvergunning, bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister)
	Natuurlijke persoon met woonplaats in het buitenland: elk officieel identiteitsdocument zoals de identiteitskaart, het paspoort, het rijbewijs, de belastingaangifte (VS), sociale zekerheidskaart, enz.
Facultatieve gegevens (in de mate van het mogelijke): • Adres	Indien het adres niet op de hierboven vermelde documenten werd opgenomen: • Verklaring ondertekend door cliënt betreffende zijn adres (indien cliënt met laag witwasrisico) • In voorkomend geval, versturen van post op naam met follow-up van teruggekeerde zending of opdrachtbrief.
Aanvullende maatregelen in functie van het risiconiveau in hoofde van de cliënt, zakelijke relatie of verrichting, identificatie al dan niet op afstand: • Afschrift van het certificaat van een geldige elektronische handtekening afkomstig van een certificatieautoriteit; • Fiscale aangifte, paspoort, rijbewijs, sociale zekerheidskaart, geboortebewijs...; • Aftoetsen aan de hand van betrouwbare andere bronnen: onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren (o.a. Companyweb, Graydon, Belfirst, Dun & Bradstreet...); • Binnen een redelijke termijn overgaan tot een face-to-face-identificatie	

7.2. Schema identificatie van het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie

Identificatie van het voorwerp en de aard van de zakelijke relatie	
• kennisneming van de doelstelling die de cliënt nastreeft met het aanknopen van de zakelijke relatie; • kennisneming van het type verrichtingen dat hij wenst uit te voeren, in het bijzonder in het kader van bepaalde wettelijke opdrachten zoals de inbreng in	
Dit onderzoek hangt af van: • de activiteitssector waarbinnen de cliënt werkzaam is; • de geografische ligging van de activiteiten; • de risicogevoeligheid van de cliënt.	
Identificatie: • Activiteit van de cliënt; • herkomst van de fondsen of van het vermogen; • samenhang van de aangegeven activiteit van de cliënt met de boekhoudkundige en financiële gegevens	Bronnen: • afstemming met de statuten en het jaarverslag; • website van de cliënt; • onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren (bv. Graydon, Companyweb, Dun & Bradstreet, enz..)

7.3. Schema identificatie rechtspersoon / juridische structuur

Cliënt/lasthebber = een rechtspersoon / juridische structuur	
Te identificeren gegevens	Verificatiedocument
Rechtspersoon: • Maatschappelijke benaming • Maatschappelijke zetel • Lijst van bestuurders • Bepalingen betreffende de vertegenwoordigingsbevoegdheid	Rechtspersoon naar Belgisch recht: • de gecoördineerde statuten die ter griffie van de rechtbank van koophandel zijn neergelegd of in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd; • de lijst van de bestuurders van de cliënt-rechtspersoon en de bekendmaking van hun benoeming in het Belgisch Staatsblad, of enig ander bewijsstuk aan de hand waarvan hun hoedanigheid van bestuurder kan worden bewezen, zoals elke publicatie in het Belgisch Staatsblad waarin die personen als bestuurders worden vermeld, of de bij de Nationale Bank van België neergelegde jaarrekening; • de recentste publicatie van de vertegenwoordigingsbevoegdheden van de cliënt-rechtspersoon in het Belgisch Staatsblad; • of enig ander document afkomstig van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren indien de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een laag risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering inhouden.
	Rechtspersoon naar buitenlands recht: • gebruik van gelijkaardige bewijsstukken als deze opgesomd voor de rechtspersonen naar Belgisch recht: Kbis (Fr), Mémorial Luxembourgeois, Kamers van Koophandel; • of enig ander document afkomstig van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren indien de cliënt, zakelijke relatie of verrichting een laag risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering inhouden.
Juridische structuren andere dan een rechtspersoon: • bestaan, aard, doel; • wijze van beheer;	Juridische structuren andere dan een rechtspersoon: Verificatie van die informatie aan de

• vertegenwoordiging van de betrokken juridische structuur.	hand van alle documenten die daartoe als bewijs kunnen dienen eventueel aangevuld met informatie afkomstig van betrouwbare, onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren
De lasthebber die de cliënt vertegenwoordigt in zijn zakelijke relatie met de beroepsbeoefenaar: • identificatie van de lasthebber; • identificatie van de bevoegdheid van de lasthebber om de vennootschap te verbinden.	• verificatie van de identiteit van de lasthebber aan de hand van de identiteitskaart, het paspoort, het bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister of enig ander document dat hem door een overheid wordt uitgereikt, rijbewijs, belastingaangifte (VS), inschrijving bij de sociale zekerheid of enig ander bewijsstuk naargelang de risicogevoeligheid van de cliënt, zakelijke relatie of verrichting; • verificatie van de bevoegdheid om de rechtspersoon/juridische structuur te verbinden: publicatie in het BS van de vertegenwoordigingsbevoegdheden, organigram, een organisatienota, een interne of externe mededeling aan de rechtspersoon of juridische structuur, een persbericht of enig ander document afkomstig van onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren.

7.4. Schema identificatie uiteindelijke begunstigden

Uiteindelijke begunstigden	
Wie?	Hoe?
De uiteindelijke begunstigde beoogt de persoon of personen: die in rechte de controle hebben over de rechtspersoon: de personen die meer dan 25 % van de aandelen of stemrechten van een niet-genoteerde vennootschap bezitten of dit rechtstreeks of onrechtstreeks controleren; die in feite een controle uitoefenen op de rechtspersoon: de personen die de controlebevoegdheid uitoefenen op de vennootschap door het uitoefenen van mandaten in het bestuursorgaan en die haar beheer als dusdanig beïnvloeden doch niet optreden in de relatie met de beroepsbeoefenaar die voordeel halen uit de verrichting of zakelijke relatie	Taak van de cliënt: verplichting om de identiteit van zijn uiteindelijke begunstigden mee te delen aan de hand van de oprichtingsakte van de vennootschap, het nominatief aandelhoudersregister, of de vennotenlijst, de lijst van de aanwezigheden op algemene vergaderingen, enz.; Taak van de beroepsbeoefenaar: onderzoek van de pertinentie en de geloofwaardigheid van de door de cliënt meegedeelde informatie; bijkomende verificaties via de toetsing aan de hand van andere openbare of onafhankelijke externe bronnen of zoekmotoren. Deze bijkomende verificaties hangen af van de risicogevoeligheid van de cliënt, zakelijke relatie of verrichting op het vlak van witwassen van geld of terrorismefinanciering.
Te identificeren gegevens	Verificatiedocument
Verplichte gegevens: Naam, voornaam	Documenten te leveren door de cliënt zelf indien het gaat om de uiteindelijke begunstigde van een rechtspersoon : Oprichtingsakte (publicatie Belgisch Staatsblad, KBis ,Kamers van Koophandel...), Aandelenregister, aanwezigheidslijst algemene vergadering...
	Natuurlijke persoon is uiteindelijke begunstigde van de opdracht : identiteitskaart, paspoort, bewijs van inschrijving in vreemdelingenregister of elk ander overheidsdocument, rijbewijs, fiscale aangifte (US), sociale zekerheidskaart of rekening houdende met risiconiveau in hoofde van de cliënt, zakelijke relatie of verrichting elk ander bewijskrachtig document
Facultatieve gegevens (in de mate van het mogelijke): Geboorteplaats en –datum	Indien het adres niet vermeld is in voormelde documenten:

• adres.	• Verklaring ondertekend door cliënt betreffende het adres (indien cliënt met laag witwasrisico)• In voorkomend geval, versturen van post op naam met follow-up van teruggekeerde zending.
Indien uiteindelijke begunstigde ook lasthebber is : identificatie overeenkomstig de regels voor lasthebbers	